

HET
URGENTIE
PROGRAM

DER
KATHOLIEKE
VOLKSPARTIJ

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

I. VERSTERKING DER GEESTELIJKE EN ZEDELIJKE GRONDSLAGEN VAN ONS VOLKSLEVEN.

1. Tot herstel van de diep geschokte publieke moraliteit is allereerst vereischt, dat de Overheid binnen de grenzen van haar taak den eerbied voor God en godsdienst bevordert, en de waarde van de menschelijke persoonlijkheid, het gezin, het gezag en het vaderland verdedigt en beschermt.
2. Vrijheid van godsdienst worde in alle gebiedsdeelen van het Rijk gewaarborgd. De bestaande beperking van de openbare godsdienstuitoefening worde uit de Grondwet verwijderd.
3. De Overheid bevordere de Zondagsrust en daardoor de mogelijkheid der Zondagsheiliging.
4. Het verbod aan bedienaren van den godsdienst, tot het verrichten van huwelijksplechtigheden zonder voorafgaand burgerlijk huwelijk tusschen partijen, worde ingetrokken.
5. Ten aanzien van het huwelijk erkenne men, dat de echtscheiding een ramp is voor de samenleving. Dientengevolge worde overwogen de instelling eener vordering tot echtscheiding te binden aan een wachttijd en haar toewijzing slechts mogelijk te doen zijn, indien de daartoe aangevoerde gronden materieel zijn bezwen.
6. Met kracht dienen alle publieke uitlatingen en practijken te worden tegengegaan, die, ingegeven door rechtmatige verafschuiving van het ons aangedane kwaad, in de overweldigers van ons volk geen medemenschen meer erkennen.
7. Door krachtige maatregelen dienen bevorderd te worden de erkenning en de practische naleving van zedelijke normen, onmisbaar als deze zijn voor een goed geordend gemeenschapsleven. In het bijzonder zijn maatregelen vereischt tegen de corruptie in allerlei vorm, de woeker, de openlijke bevordering van het Neo-Malthusianisme en de uitspattingen op het gebied van het amusementsleven.
8. Tegenover de individualistische opvatting van de grondwettelijke vrijheden moet nadruk gelegd worden op de verantwoordelijkheid tegenover de gemeenschap van allen, die van deze grondwettelijke vrijheden gebruik wenschen te maken.
9. Zoowel het Bijzonder als het Openbaar Onderwijs worde in al zijn geledingen (algemeen en vakonderwijs) zooveel mogelijk gericht op het besef van de waarde van den godsdienst voor het individu en de gemeenschap, op het aankweken van aanhankelijkheid aan ons Vorstenhuis en ons Vaderland, op de karakter- en persoonlijkheidsvorming.
De Openbare school worde beschouwd als een aanvulling van de Bijzondere.
Alle onderwijs, dat op een bijzondere en niet tegen den Staat gerichte levensbeschouwing gegrond is en aan bij de Wet te stellen eischen voldoet, worde in gelijke mate als het openbaar onderwijs uit de openbare kassen gefinancierd. Met name geldt dit ook voor het voorbereidend lager en voor het hooger onderwijs. Erkend worde de plicht der Overheid om in het belang der volksgemeenschap begaafde jongelieden, wier ouders of verzorgers daartoe financieel niet bij machte zijn, ruimere gelegen-

heid te geven ook hooger onderwijs deelachtig te worden, met name door een verdere ontwikkeling van het stelsel van beurzen en rentelooze voorschotten.

10. Op basis van de zelfstandigheid der levensrichtingen en van de erkenning van de rechten der ouders bevordere de Overheid, ook door de toekenning van subsidies, de jeugdbeweging en de vrije jeugdvorming. Deze dienen in het bijzonder gericht te zijn op de karaktervorming, een gezond gezinsleven en versterking van het nationaal bewustzijn.
11. Over het geheele terrein van gemeenschappelijke voorziening, zoowel economisch-sociaal als cultureel-sociaal, dienen eigen publiekrechtelijke organisaties te worden gevormd, welke niet alleen het gemeenschappelijk belang der betrokkenen binnen het kader van het algemeen welzijn behartigen, maar ook strekken tot versterking van hun zedelijk besef en sociale verantwoordelijkheid. Onder de sectoren van het cultureel-sociaal leven behooren de pers, theater en film tot gebieden, waar publiekrechtelijke organisatie op korten termijn kan en dus behoort te worden verwezenlijkt. Binnen de grenzen van het algemeen en zedelijk welzijn van ons volk, worde de zelfstandigheid van vorming en voorlichting voor elke geestelijke richting daarbij gehandhaafd.
12. Er kome een nationaal omroepbestel, als publiekrechtelijk lichaam opgebouwd uit zelfstandige organisaties der verscheiden levensbeschouwingen. Aan ieder dezer organisaties worde voldoende zendtijd toegekend, waarover zij autonoom kan beschikken voor het uitdragen der eigen beginselen en de door deze beginselen beïnvloede levensuitingen en cultuurgooederen.
13. Het cultureele leven in de gewesten worde bevorderd met inschakeling van alle gewesten in het nationale cultureele leven.
14. Aan de cultureele verzorging van het platteland dient uit een oogpunt van gezond volksbestaan alle aandacht te worden geschonken.
De trek van het platteland naar de stad worde zooveel mogelijk voorkomen, onder meer door middel van een goede loon- en woningbouwpolitiek ten plattelande.
15. De berechting van politieke delinquenten en de zuivering van het overheidsperoneel en het bedrijfsleven worde snel en rechtvaardig afgehandeld.
De heropvoeding van kinderen en jeugdige personen, met steun en toezicht van overheidswege, worde zooveel noodig uitgebreid tot hen, die zelf — of wier ouders — bij nationaal-socialistische organisaties waren aangesloten.

II. WEDEROPBOUW VAN HET VERWOESTE VADERLAND.

1. Voor alles dient de woningbouw, in het bijzonder in de geteisterde gebieden, ter hand te worden genomen, waarbij ook aan de behuizingsmogelijkheden van groote gezinnen de noodige aandacht worde geschonken.
2. Maatregelen dienen te worden getroffen om te voorzien in de voornaamste levensbehoefden, waaronder kleeding, dekking, schoeisel en huisraad.

3. Met klem worde geëischt de volledige teruggave van de door den bezetter geroofde goederen of de vervanging daarvan door gelijkwaardige goederen.
4. Bij de regeling van het vraagstuk der oorlogsschade worde uitgegaan van het beginsel, dat deze door de Overheid wordt vergoed, volgens het richtsnoer van het geestelijk en sociaal-economisch belang van de gemeenschap.
5. Alles worde in het werk gesteld om het bedrijfsleven in overeenstemming met de gewijzigde omstandigheden weder op te bouwen, landbouw en industrie aan grondstoffen en machinerieën te helpen en het ontwrichte verkeer te herstellen. Zonder te kort te schieten in haar taak in algemeenen zin leiding te geven aan toezicht te houden op de ontwikkeling van het economisch leven, geve de Overheid aan het particulier initiatief ruim baan voor deelneming aan dezen wederopbouw.
6. Bij den wederopbouw dient te worden in acht genomen, dat kerken, scholen en vereenigingsgebouwen een onmisbaar bestanddeel vormen van het gemeenschapsleven. De onttrekking van groote gebouwen aan hun geestelijke, cultureele en sociale bestemming worde zoo spoedig mogelijk beëindigd.
8. Voor de ruimtelijke ordening worde een nationaal plan ontworpen, met eerbiediging van de gewestelijke zelfstandigheid.

III. HERSTEL VAN DE DOOR DE OORLOGSOMSTANDIGHEDEN GESCHONDEN VOLKSGEZONDHEID.

1. De geestelijke en lichamelijke volksgezondheid zij in het Overheidsbeleid een punt van voortdurende zorg.
2. Vooral in de huidige omstandigheden worde nauwlettend aandacht besteed aan de lichamenlijke ontwikkeling en de gezondheid van het opgroeiende geslacht.
3. De Overheid verleene ruimen steun voor de geneeskundige verzorging van oorlogsinvaliden en andere gebrekkigen, opdat zij, eventueel na scholing, herscholing of omscholing, de geschiktheid verwerven in hun eigen onderhoud te voorzien.
4. Onder meer in verband met de bijzondere eischen, die de bestrijding der tuberculose en der geslachtsziekten in dezen naoorlogschén tijd stelt, moeten de particuliere organisaties door krachtdadigen steun in staat gesteld worden haar werkzaamheden ten bate van de volksgezondheid aan te passen aan den huidigegen nood.
5. Een wettelijke regeling van het ziekenfondswezen dient een einde te maken aan den ziekenfondsstrijd, zoodat de ziekenfondsen zich ten volle kunnen wijden aan hun dienende taak als organen der gezondheidszorg.
7. De overheid richte zich in haar beleid op de verwezenlijking van een algemeen gezondheidsplan, dat voorziet in een organisatie, die het werk van alle op het gebied van de gezondheidszorg werkzame instellingen coördineert. Deze organisatie ware op korten termijn den status van publiekrechtelijk lichaam te verleenen.

7. In deze organisatie en in het toezichthoudend overheidsapparaat dient aan het medisch element, gezien zijn deskundigheid en verantwoordelijkheid een belangrijke plaats te worden gegeven.
9. Passend in het algemeen gezondheidsplan, als bedoeld sub 6, worde de totstandkoming van districtsgezondheidsdiensten bevorderd, waarmee vooral de volksgezondheid op het platteland en in de kleine steden gediend is.

IV. VERSTERKING EN VERNIEUWING DER ECONOMISCH-SOCIALE GRONDSLAGEN VAN ONS VOLKSLEVEN.

1. De Overheid streve als basis van haar sociaal-economisch, zoowel als van haar financieel beleid, met alle kracht naar beteugeling van een inflationistische prijsontwikkeling.
2. De Overheid voere een constructieve prijs- en loonpolitiek, welke evenzeer gericht is op het belang van den consument als op dat van den producent. De loonpolitiek worde mede gericht op het tot standbrengen van juiste onderlinge verhoudingen in de loonen, met name tusschen de loonen van de landarbeiders en andere gelijksoortige groepen van arbeiders, alsmede tusschen de loonen ten plattelande en in de steden.
In de loon en prijspolitiek worde, naarmate de omstandigheden dit toelaten, het zwaartepunt van bemoeiing van de Overheid naar het publiekrechtelijk georganiseerd bedrijfsleven verplaatst.
3. Gewaarborgd moet worden, dat alle arbeiders voor zich en hun gezinnen, groot of klein, een redelijk bestaan vinden en een redelijk aandeel verkrijgen in de nationale welvaart en de toename daarvan. Ten behoeve van de daarvoor in aanmerking komende groote gezinnen, met name van die met niet verdienende kinderen, worden bijzondere maatregelen getroffen, teneinde deze gezinnen bestaansmogelijkheid te verschaffen. Daartoe dienen vooreerst loonminima te worden vastgesteld, die naar behoefte worden herzien. Met inachtneming van dit behoeftecriterium worde zooveel mogelijk ernaar gestreefd het prestatiebeginsel in de loonvorming tot uitdrukking te brengen.
Voorts worde bevorderd, dat aan de arbeidsfactor boven het vastgestelde loon een aandeel in de baten van de onderneming wordt toegekend. Zoodra de organisatorische verhoudingen dit toelaten, zal het publiekrechtelijk georganiseerde bedrijfsleven, bedrijfstaksgewijze, normen te dien aanzien dienen vast te stellen.
4. Een blijvende regeling worde getroffen om onrechtvaardige beëindiging van arbeidsovereenkomsten te voorkomen.
5. Op grondslag der publiekrechtelijke bedrijfsorganisaties dient te worden gestreefd naar verbetering, uitbreiding en vereenvoudiging der sociale verzekeringen en voorzieningen, zoowel voor loontrekkers als voor tot dezelfde inkomensklassen behorende zelfstandigen, (kleine middenstanders, boeren en tuinders), met behoud der persoonlijke verantwoordelijkheid.
Een bevredigende wachtgeld- en pensioenverzekering, alsook een verplichte toekenning van vacaties worde ingevoerd.
6. Instandhouding en uitbreiding van de werkgelegenheid eischt de voortdurende zorg der Overheid. Onder de huidige omstandig-

heden brengt dit onder meer mede, dat de Overheid richting geeft aan de ontwikkeling van het aanbod van arbeidskrachten. Alleen indien alle indirecte middelen zijn uitgeput, ga de Overheid ertoe over zelf rechtstreeks werkgelegenheid te scheppen voor niet ingeschakelde arbeiders, zonder daarbij, voor wat betreft de positie der arbeiders en de voor deze geldende voorwaarden, terug te vallen in de oude werkverschaffing.

7. Gestreefd worde naar de spoedige verwezenlijking van zelfstandige publiekrechtelijke lichamen voor het bedrijfsleven, die geen Staatsorganen zijn, doch binnen het kader van het algemeen regeeringsbeleid, onder toezicht der Overheid het bedrijfsbelang behartigen. Zij hebben derhalve een sociale en een economische taak. In deze lichamen moeten de verschillende groepen van medewerkers in het productie proces zijn vertegenwoordigd. Aan de vertegenwoordigers der arbeiders dient niet alleen in sociale, maar ook in economische aangelegenheden medezeggingschap te worden toegekend en deze medezeggingschap zal zoodanig moeten worden geregeld, dat een harmonische verzorging der onderscheidene belangen en een doelmatige functioneering der publiekrechtelijke lichamen worden gewaarborgd.
8. In de onderneming worde onderling overleg en wederzijds begrip tusschen werkgever en werknemer aangekweekt. Door herziening van het vennootschapsrecht worde krachtig bevorderd, dat naast de medezeggingschap der kapitaalverschaffers medezeggingschap der werknemers wordt verkregen. Noch de medezeggingschap der kapitaalverschaffers, noch ook die der werknemers mag echter oorzaak zijn, dat de ondernemer in de goede uitoefening van zijn leidende functie wordt belemmerd.
9. Wettelijke voorziening worde getroffen inzake de arbeidsvoorwaarden, gewaarborgd door een behoorlijken rechtsgang, hetgeen medebrengt een verbod van uitsluiting en staking.
10. De uitbreiding van het privaatbezit over de massa van het volk, met name ook door deelneming in den eigendom der productiemiddelen, worde stelselmatig bevorderd.
11. De Overheid treffe krachtige maatregelen, dat het ondernemingsleven in zijn economisch-sociale functie zich richt op het algemeen belang van alle betrokkenen in het kader van het algemeen welzijn. Op het bankwezen, zoomede het kartel- en concernwezen worde bijzonder toezicht uitgeoefend. In die bijzondere gevallen, waarin socialiseering van den eigendom in het algemeen belang is, worde hiertoe overgegaan.
12. De Overheid bevordere een doelmatige bedrijfsorganisatie van den voor het algemeen belang zoo gewichtigen detailhandel en van het ambacht. Voorts beschermte de Overheid den zelfstandigen middenstand tegen onredelijke en onnoodige uitbreiding van het grootbedrijf.
13. De landbouw en tuinbouw worde gelijk berechtigd in het nationale welvaartsstreven. Bij haar prijzenpolitiek betreffende de eerste levensmiddelen verliese de Overheid de noodzakelijkheid van een loonende bedrijfsuitkomst voor het agrarisch bedrijf niet uit het oog. Met name houde zij hierbij rekening met de daar gestegen

loonen. Aan het kleine boeren- en tuindersbedrijf worde een economisch verantwoorde grondslag gegeven, welke waarborgt, dat dit bedrijf uit zichzelf een loonend bestaan oplevert. Landbouwkundige voorlichting ook aan landarbeiders worde op doelmatige wijze gegeven.

14. Een grondpolitiek worde gevoerd, die de grond- en pachtprizen stabiliseert en die zorgt voor een goede verdeling van den grond over de bedrijven met behoud van het zelfstandig klein- en middenbedrijf. Bij overgang van cultuurgronden dient voorkeur te worden gegeven aan den gebruiker boven den niet gebruiker en aan den natuurlijke persoon boven den rechtspersoon. Het landheeren-absenteïsme moet worden bestreden. Bezwaren van cultuurgronden dient onderworpen te zijn aan beperkende bepalingen, waardoor speculatie wordt uitgesloten, een rationeele voortbrenging niet wordt belemmerd en het behoud van een gezonden boerenstand wordt bevorderd. Ter verhooging van de bodemproductie en ter verruiming van de werkgelegenheid op het platteland bevordere de Overheid de vestigingsmogelijkheid en de uitvoering van cultuurtechnische werken, in het bijzonder op het gebied van ontwatering, ontginning en verbetering van het verkeerssysteem.
De landarbeiderswet worde aangepast aan de gewijzigde omstandigheden.
15. Het scheppen van vestigingsmogelijkheden buiten de landsgrenzen voor jonge boeren en tuinders en van arbeidsgelegenheid voor jonge landarbeiders moet krachtig worden bevorderd en gesteund, met inachtneming van een goede zorg voor de cultureele en godsdienstige belangen, waarvoor blijvend groepsverband de beste waarborgen biedt.
16. De salarissen van ambtenaren en onderwyzend personeel en de schadeloosstelling van vertegenwoordigers in publiekrechtelijke lichamen dienen in meerdere mate in overeenstemming te worden gebracht met de belooning in het bedrijfsleven, zulks overeenkomstig de hooge waarde van hun arbeid. Indienstneming op arbeidscontract geschiedde slechts, indien de functie of werkzaamheid een te voorzien tijdelijk karakter draagt. De bestaande classificatie worde aan herziening onderworpen.
17. Voorzoover de pensioenhoogte daartoe aanleiding geeft, dienen de bestaande pensioenen en de ten laste der Overheid loopende ouderdomsuitkeeringen meer in overeenstemming te worden gebracht met de gestegen kosten van levensonderhoud.
18. Een regeling worde getroffen, waardoor op redelijke wijze steun wordt verleend aan de daarvoor in aanmerking komende nagelaten betrekkingen van de voor het Vaderland gevallenen.

V. FINANCIËEL HERSTEL.

1. De beteugeling van inflationistische ontwikkeling van prijzen en loonen maakt noodzakelijk, dat de sterk gestegen staatsschuld tot een houdbaar niveau worde teruggebracht.
2. De hiertoe benoodigde middelen zullen o.m. door het treffen van eenmaal toe te passen fiscale maatregelen moeten worden gevonden, met name door een zeer hooge heffing van de vermogens-

aanwas tijdens den oorlog met een redelijke vrijstelling voor de kleinere progressies en voorzoover mogelijk, een belastingheffing van 100 pCt. op alle winsten, ontleend aan zwarten handel of aan transacties voor of met den vijand. Daarna is een algemeene vermogensheffing noodzakelijk.

3. Het beheer der overheidsfinanciën zij voorzichtig en zuinig, ook met betrekking tot den omvang van het ambtelijk apparaat. Dit beheer zij tevens constructief in dien zin, dat het in sterke mate gericht zij op de ontwikkeling van het economisch leven in het belang van allen. De Staatsbegroting worde het eenjarig hoofdstuk van een meerjarig, nationaal welvaartsplan.
4. De geldpolitiek en in nauw verband daarmede de belastingpolitiek dienen zoodanig te zijn, dat niet alleen het streven naar productieve aanwending van arbeid en kapitaal wordt ondersteund, doch dat tevens onevenwichtigheden tusschen het productief en consumptief vermogen van ons volk verzwakt worden en bij de inkomstenbesteding een gezonde verhouding tusschen besparing en verbruik wordt bevorderd.
5. In het belastingstelsel worde bij noodzakelijke technische wijziging, inzonderheid bij de inkomstenbelasting, de huidige tariefering, voorzoover die rekening houdt met gezinssterkte en al of niet gehuwd zijn, in hoofdzaak aangehouden. Onder handhaving van een sterk progressieve en hooge belasting op het persoonlijk inkomen worde gezorgd, dat de ondernemingslust niet te sterk worde belemmerd. Overgegaan worde tot verlaging van de belastingen op de eerste levensbehoeften en van de grondbelasting.

VI. HERSTEL EN UITBOUW VAN HET STAATSBESTEL IN HET KONINKRIJK.

1. De verhouding tusschen Nederland en de Overzeesche gebiedsdeelen worden gezien in het licht van het welzijn van het geheel en dat der deelen afzonderlijk.
Ter liquidatie der koloniale verhoudingen, het snel tot stand brengen, in vrijwillige samenwerking van een staatkundige hervorming, op den grondslag van zelfregeering, op voet van gelijkwaardigheid, in gecoördineerd Rijksverband, met andere gebiedsdeelen van het Koninkrijk, overeenkomstig het Koninklijk woord van 6 December 1942.
2. Onverwijld worde voorbereid een Grondwetsherziening, waarbij de wezenlijke kenmerken van het Koninkrijk worden vastgelegd.
3. Voor het Rijk in Europa dienen in de Grondwet nadere regelen te worden gesteld inzake de inschakeling in het Staatsbestel van autonome organen van het georganiseerde maatschappelijke leven, zoowel op economisch als op cultureel terrein.
4. De volksinvloed in de gemeenten, de provincies en het Rijk dient zoo spoedig mogelijk hersteld te worden. Door mantelwetten en delegatie van bevoegdheden aan de uitvoerende organen worde een vlotte behandeling van zaken bevorderd. De ministeriële verantwoordelijkheid, evenals de verantwoordelijkheid van bestuurders van provincies en gemeenten, blijve onaangetast.

5. De kiesgerechtigde leeftijd worde bij Grondwetsherziening gebracht op 21 jaar.
6. Overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel behoort centralisatie van werkzaamheden door het Rijk beperkt te worden tot het noodzakelijke.
7. Bij de regeling en het bestuur van de zaken van den Staat is een evenwichtige invloed vanuit de verschillende deelen des lands, mede omwille van de staatseenheid, een dwingende eisch.
8. De financiëele verhouding tusschen het Rijk en de lagere publiekrechtelijke lichamen worde op den grondslag van de zelfstandigheid dezer lichamen geregeld.
9. De zelfstandige werkingssfeer der provincie worde uitgebreid.
10. In het bestuur der Gemeenten dient ruimer mogelijkheid te worden geboden aan het plaatselijk eigene, door onderscheiding in zeer grooté, groote en kleine gemeenten.
11. Wettelijke waarborgen worden geschapen voor de openbaarheid der werkzaamheid van de politieke partijen, het beheer van haar geldmiddelen en van de democratie binnen de partijen.

VII. NEDERLAND IN DE INTERNATIONALE ORDE.

1. De zelfstandigheidspolitiek, zooals deze voor den oorlog door Nederland werd gevoerd, dient in verband met de gewijzigde omstandigheden te worden verlaten. Nederland streve daarbij naar goede betrekkingen met de andere mogendheden, in het bijzonder met die landen, die door hun verleden, hun structuur, hun ligging, hun verdeeling over de wereld, de beste waarborgen bieden voor een gemeenschappelijke behartiging van het geestelijk en materieel welzijn, zoowel van het Koninkrijk als van de geheele wereld.
2. Bij de regeling van de internationale betrekkingen eische Nederland de volledige erkenning van zijn positie als middelgrote mogendheid, mede op grond van de belangrijke bijdrage, die het geleverd heeft tot het winnen van den oorlog.
3. Nederland neme actief deel aan de totstandkoming van de handhaving van een doeltreffende orde en een rechtvaardigen vrede in de internationale betrekkingen. Bevorderd worde de ontwikkeling naar een internationaal orgaan op democratischen grondslag.
4. Voor de handhaving van den vrede en de internationale rechtsorde moet het Koninkrijk over een sterke land-, zee- en luchtmacht beschikken, die in alle gebiedsdeelen kan optreden. Bij de samenstelling van deze land-, zee- en luchtmacht dient men rekening te houden met de speciale taak, welke de Nederlandsche strijdkrachten in internationaal verband zullen hebben te vervullen.
5. Bij een doelmatige ordening van de internationale betrekkingen zal in het bijzonder gelet moeten worden op de cultuurverwantschap der volkeren en op de onderlinge economische verhoudingen der Staten.

6. Een goed geregelde verhouding tot het buitenland eischt de doorvoering van het beginsel, dat vreemde invloeden, die niet stroken met den wezenlijken karaktertrek van den Nederlandschen Staat, met alle kracht worden geweerd.
7. De economische structuur van Nederland en zijn bevolkingsdichtheid brengen de noodzaak met zich mede een levendig economisch verkeer met het buitenland te onderhouden. Iedere poging tot uitbreiding van het geordende economische verkeer moet dan ook zooveel mogelijk worden bevorderd, terwijl, waar mogelijk, Nederland zelf het initiatief zal dienen te nemen.
8. Nederland eische, dat in de vredesverdragen een zoodanige omvang der schadeloosstelling worde vastgesteld, dat dientengevolge de lasten, die de overwonnen volken zullen hebben te dragen, moreel verantwoord zijn. Anders dan na den vorigen oorlog zal bij de opstelling der herstelplannen van meetaf aan rekening gehouden moeten worden met de economische mogelijkheden, alsmede met den economischen weerslag der op te leggen verplichtingen.
9. Nederland eische, dat bij de verdeeling der beschikbaar komende herstelleveranties en herstelbetalingen over de onderscheiden crediteuren, rekening worde gehouden niet alleen met den absoluten, maar ook met den relatieven omvang der schade in de betrokken landen.
10. Bij de vaststelling van de vredesverdragen eische Nederland als schadeloosstelling, een beperkte strook Duitsch grondgebied, waaruit slechts die bevolkingsgroepen verwijderd dienen te worden, welke een gevaar inhouden voor de handhaving van de openbare orde en rust en de assimilatie van de aldaar wonende bevolking.
11. Nederland eische medezeggenschap bij de internationale inmenging in het beheer van het economisch leven in Duitschland.
12. De diplomatieke dienst worde gedemocratiseerd.

Den Haag, April 1946.